

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/117/2012
Identifikačné číslo spisu:	8011200867
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8011200867.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky: C. C., nar. XX. C. XXXX, bytom D., L. ul. č. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o predčasný starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. apríla 2012 č. k. 1Sd/124/2011-17, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. apríla 2012, č. k. 1Sd/124/2011-17 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie odporkyne z 29. septembra 2011 číslo XXX XXX XXXX X zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 26. apríla 2012, č. k. 1Sd/124/2011-17, potvrdil rozhodnutie z 29. septembra 2011 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 293bt ods. 3 a § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a článku 1 písm. a) a b) a čl. 5 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie“) zastavil navrhovateľke výplatu predčasného starobného dôchodku s účinnosťou od 18. marca 2011.

V odôvodnení uviedol, že odporkyňa výplatu predčasného starobného dôchodku navrhovateľke zastavila od 18. novembra 2011 z dôvodu, že navrhovateľka je naďalej dôchodkovo poistená na území Rakúskej republiky, čo odporkyni zatajila. Uviedol, že nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku navrhovateľke vznikne odo dňa nasledujúceho po dni zániku dôchodkového poistenia. Odporkyňa rozhodne o opätovnom vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku, príp. aj o zvýšení jeho sumy na žiadosť poistenca po preukázaní, že dôchodkové poistenie poistenca zaniklo. Výplata dôchodku môže byť obnovená na základe žiadosti navrhovateľky odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku, nakoľko dovŕšením dôchodkového veku sa predčasný starobný dôchodok stáva starobným dôchodkom a výplata starobného dôchodku nie je podmienená zánikom dôchodkového poistenia. Podľa čl. 1 písm. a) a b) nariadenia(ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, podľa ktorého pojem „zamestnanie“ znamená každú činnosť alebo obdobnú

situáciu, ktorá sa za takúto považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo obdobná situácia existuje a pojem „samostatne zárobková činnosť“ znamená každú činnosť alebo obdobnú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo obdobná situácia existuje.

Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom odporkyne, že na výkon zárobkovej činnosti navrhovateľky na území Rakúskej republiky sa prihlíada, ako keby išlo o zárobkovú činnosť vykonávanú podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, a preto výplata predčasného starobného dôchodku navrhovateľke od 18. marca 2011 nepatrí. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka. Navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť a napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušiť ako nesprávne. Uviedla, že vo februári 2011 nastala zmena v právnom poriadku pri úprave práce v zahraničí a poberaní predčasného starobného dôchodku, no odporkyňa na túto zmenu reagovala až v októbri 2011. Koncom roka 2010 navrhovateľka dostala od zamestnancov pobočky odporkyne v Prešove informáciu, že je zákonom dovolené pracovať v zahraničí a poberať predčasný starobný dôchodok. Ak nastala vo februári 2011 zmena, mala odporkyňa, ktorá o tom, že pracuje v zahraničí vedela, reagovať a zastaviť výplatu dôchodku do jedného mesiaca. Odporkyňa však reagovala až po ôsmich mesiacoch. Dôsledkom je, že je síce od 26. decembra 2011 v starobnom dôchodku, no tento jej nie je vyplácaný a ani nebude do septembra 2012, lebo predčasný starobný dôchodok musí vrátiť. Keď by nemala vlastné finančné prostriedky, nemala by za tie mesiace z čoho žiť a okrem toho má študujúce dieťa. Poukázala na to, že ona si vždy plnila riadne a včas svoje povinnosti, čo očakáva aj od odporkyne.

Odporkyňa vo vyjadrení na odvolanie navrhovateľky trvala na vecnej správnosti napadnutého rozsudku a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2, § 250s v spojení s § 250l ods. 2 OSP preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky treba vyhovieť.

Podľa § 112 ods. 6 a 7 zákona o sociálnom poistení dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

Výplata dávky, ktorá je podmienená invaliditou, stratou alebo poklesom pracovnej schopnosti, sa zastaví, ak sa poberateľ dávky, ktorého zdravotný stav treba posúdiť, nepodrobí vyšetreniu zdravotného stavu. Ak sa zistí, že poberateľ dávky prestal byť invalidný alebo u neho došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti až po zastavení výplaty dávky, dávka nepatrí odo dňa zastavenia jej výplaty.

Podľa § 193bt ods. 3 a 6 zákona o sociálnom poistení ak poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2010, nedovíši dôchodkový vek do 28. februára 2011, je povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba k 31. decembru 2010 a toto dôchodkové poistenie trvá po 28. februári 2011, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká od najbližšej splátky predčasného starobného dôchodku splatnej po 28. februári 2011. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku poistenca uvedeného v prvej vete sa posudzuje a jeho suma sa určuje za obdobie do najbližšej splátky dôchodku splatnej po 28. februári 2011 podľa zákona účinného do 31. decembra 2010 a za obdobie po najbližšej splátke dôchodku splatnej po 28. februári 2011 podľa zákona účinného od 1. januára 2011.

Ak zanikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku podľa odsekov 1 a 3, zúčtujú sa sumy neprávom vyplatené na predčasný starobný dôchodok od najbližšej splátky dôchodku splatnej po 28. februári 2011 so sumami dôchodkovej dávky, na ktorej výplatu vznikne nárok.

Z obsahu spisov vyplýva, že rozhodnutím z 25. marca 2008 číslo 545 326 2012 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo 14. mája 2008 číslo XXX XXX XXXX bol podľa § 67 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení priznaný navrhovateľke predčasný starobný dôchodok v sume 7 607 Sk mesačne od 28. decembra 2007.

Navrhovateľka vychovala tri deti a 54 rokov veku dosiahla 26. marca 2008, dôchodkový vek podľa § 65 ods. 5 zákona o sociálnom poistení dosiahla pripočítaním štyridsiatich piatich kalendárnych mesiacov k veku 54 rokov, teda 26. decembra 2011.

Navrhovateľka podľa zistenia odporkyne je naďalej dôchodkovo poistená na území Rakúskej republiky.

Podľa stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 22. februára 2011 k otázke nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku, resp. zániku nároku na výplatu tohto

dôchodku pri trvaní zárobkovej činnosti v inom členskom štáte Európskej únie, ak osoba vykonáva činnosť zamestnanca alebo samostatne zárobkovú činnosť v inom členskom štáte Európskej únie a je tam povinne dôchodkovo poistená ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, nemá nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku z dôchodkového poistenia Slovenskej republiky.

S ohľadom na uvedené je potrebné súhlasiť so skutočnosťami, že navrhovateľka aj s pripočítaním štyridsiatich piatich mesiacov nedovŕšila dôchodkový vek do 28. februára 2011, ale až 26. decembra 2011, bola naďalej povinne dôchodkovo poistená na území Rakúskej republiky a toto poistenie trvalo aj po 28. februári 2011, pričom na zárobkovú činnosť na území Rakúskej republiky sa prihliada ako keby išlo o zárobkovú činnosť vykonávanú podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku jej zanikol od najbližšej splátky predčasného starobného dôchodku splatnej po 28. februári 2011, a teda výplata predčasného starobného dôchodku jej nepatrí. Dátum, od ktorého mohlo dôjsť k zastaveniu výplaty dávky po 28. februári 2011 je však odvodený od poslednej splátky, za ktorú bol po tomto dni dôchodok vyplatený.

Znamená to teda, že nárok na výplatu dôchodku mohol byť navrhovateľke zastavený zrejme až od 18. novembra 2011, čo je aj uvedené v odôvodnení rozhodnutia odporkyne.

Z jej rozhodnutia však nemožno nad akúkoľvek pochybnosť zistiť, od ktorého dňa došlo k zastaveniu výplaty predčasného starobného dôchodku navrhovateľky, lebo medzi odôvodnením a výrokom jej rozhodnutia je rozpor v určení dátumu zastavenia výplaty dávky. Kým podľa obsahu výroku rozhodnutia bola výplata dôchodku navrhovateľky zastavená od 18. marca 2011, v odôvodnení rozhodnutia je uvedené, že výplata dávky sa jej zastavuje od 18. novembra 2011. Rozhodnutie odporkyne je preto nepreskúmateľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a rozhodnutie odporkyne zrušil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku (§ 220 OSP v spojení s § 246c OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade § 250k ods. 1 OSP a § 246c OSP, lebo odporkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná a navrhovateľka náhradu trov konania nežiadala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný